

Registraties huiselijk geweld bekeken

Een vooronderzoek in het kader van vangst-hervangstschattingen

Samenvatting

Jos M.M. Kuppens
Peter G.M. van der Heijden
Henk B. Ferwerda

Samenvatting

De vraag naar omvang van huiselijk geweld in Nederland is terug te voeren op de nota 'Privé Geweld - Publieke Zaak' uit 2002 en de aandacht die hiervoor bestaat vanuit het Grote Steden Beleid (GSB). Mede door de beleidsmatige aandacht neemt ook vanuit de bij huiselijk geweld betrokken instanties de focus op huiselijk geweld toe. Naast justitiële partners onderkennen ook hulpverlenings- en gezondheidsinstellingen meer en meer het belang van het signaleren van dit fenomeen. Dat er vervolgens bij deze instellingen ook vaker geregistreerd wordt op huiselijk geweld lijkt dan ook niet meer dan een logische consequentie.

Tot op heden kan de omvang van huiselijk geweld in Nederland alleen worden bepaald op basis van politieregisters. Niet alle gevallen van huiselijk geweld zullen in de politieregisters zijn opgenomen. De werkelijke omvang van huiselijk geweld zal daarom hoger zijn dan het aantal gevallen dat in de politieregisters is opgenomen. Dit is terug te voeren op onderrapportage, door het niet melden van (alle incidenten van) huiselijk geweld. De niet-gemelde incidenten van huiselijk geweld zijn niet geregistreerd in de politieregisters en vormen een verborgen populatie.

Vanuit het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum bestaat de wens om mogelijk verborgen populaties van huiselijk geweld in kaart te brengen via de vangst-hervangstmethode. Deze uit de biologie afkomstige schattingsmethode is al vaker ingezet voor het schatten van de omvang van illegalen, daklozen en huiselijk geweld, alleen in het laatste geval slechts in de gemeente Haarlem (Oosterlee en Vink, 2006). De inventarisatie van beschikbare databestanden heeft in een vooronderzoek plaatsgevonden om te komen tot een oordeel over de databestanden voor een vangst-hervangstschatting. De volgende onderzoeksvragen zijn daarvoor geformuleerd:

- Welke databestanden zijn geschikt, beschikbaar en hebben voldoende kwaliteit om een vangst-hervangst-schatting op te baseren voor de bepaling van de omvang van huiselijk geweld in Nederland?
- Welke vangst-hervangstvariant is geschikt (wenselijk en uitvoerbaar) om te komen tot een schatting van de omvang van huiselijk geweld in Nederland?

Via sleutelinformanten, literatuuronderzoek en geraadpleegde experts is een *longlist* aan huiselijk geweldregistraties opgetekend. Vervolgens zijn de beschikbare registraties met behulp van diverse betrokkenen binnen de justitiële, gezondheids- en hulpverleningsketen beoordeeld. Essentieel in deze beoordeling is de vraag of zelfstandige registraties te koppelen zijn met andere op zichzelf staande registraties (de zogenaamde *externe koppelbaarheid*). Een ander criterium binnen de vangst-hervangstmethode is de *interne koppelbaarheid*, de mogelijkheid om herhaald huiselijk geweld binnen een registratie te bekijken. De screening van zeventien registraties levert de volgende *shortlist* van drie geschikte en (deels) beschikbare databestanden:

- GIDS-Kubus van de politie;
- Letsel Informatie Systeem (LIS) van Consument en Veiligheid;
- Kindermishandeling IT-systeem (KITS) van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling.

De registraties vertegenwoordigen de drie ketens. Vanuit de verantwoordelijken voor de registratie is opgemerkt dat het verkrijgen van registratiedata mogelijk is. Het vooronderzoek heeft opgeleverd dat alleen voor het LIS de mogelijkheden voor interne koppelbaarheid beperkt zijn. Wat betreft de externe koppelbaarheid van bestanden biedt voornamelijk de combinatie GIDS-Kubus en LIS vooruitzichten. KITS lijkt minder interessant, gezien de focus op kinderen.

Daarnaast levert een aantal bestanden aanvullend zicht op de ernst van huiselijk geweld:

- COMPAS/OMDATA van het Openbaar Ministerie;
- OMDATA van het Parket-Generaal van het Openbaar Ministerie.

Indien besloten wordt tot het overgaan van een vangst-hervangstschatting, is het van belang om rekening te houden met een tweetal aandachtspunten. Het eerste punt is de afbakening van de definitie van huiselijk geweld. Omdat binnen KITS zowel op kinderen als slachtoffer en getuige van huiselijk geweld wordt geregistreerd, heeft het onze voorkeur om kinderen als getuige hiervan vooralsnog buiten de omvangschatting te laten. In een vervolgonderzoek kan dit fenomeen eventueel wel meegenomen worden. Daarmee lijkt het gebruik van KITS voor de omvangschatting vooralsnog minder van belang.

Het tweede punt is het uitvoeren van een voorfase met een beslismoment omtrent het al dan niet gebruiken van bepaalde registraties in het eventuele vervolgonderzoek op basis van de vangst-hervangstmethode. Er valt namelijk niet uit te sluiten dat een *query* op de te gebruiken bestanden aanvullende informatie oplevert over de operationalisering van huiselijk geweld en de interne en externe koppelbaarheid. Dit levert aanvullende informatie op over de mogelijke artefacten binnen registraties, zodat de omvangschatting van huiselijk geweld nauwkeuriger kan plaatsvinden.

Uiteindelijk resulteert het vooronderzoek in de volgende opties voor de omvangschatting van huiselijk geweld, in volgorde van voorkeur:

- interne koppeling van de GIDS-Kubus;
- externe koppeling tussen de GIDS-Kubus en LIS;
- interne koppeling van LIS;
- omvangschatting beperken tot kinderen en KITS intern en extern koppelen.